

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ИНОВАЦИИ И
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ

Министерство на икономиката
Европейски фонд за регионално развитие

ГОДИШЕН ДОКЛАД

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ” 2014 – 2020

За 2020 г.

РЕЗЮМЕ ЗА ГРАЖДАНИТЕ

СОФИЯ, 2021 г.

1. Основни параметри

Годишният доклад за изпълнението на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 се изготвя в съответствие с чл. 50, ал. 2 и чл. 111 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. на ЕП и на Съвета за определяне на общоприложимите разпоредби за ЕФРР, КФ, ЕЗФРСР и ЕФМДР. Основната цел на годишния доклад е да предостави обобщена ключова информация относно изпълнението на програмата и нейните приоритети по отношение на финансовите данни, общите и специфичните за програмата показатели и количествени целеви стойности.

2. Постигнати резултати – информация относно осъществения напредък в изпълнението на програмата, предоставената подкрепа по целеви групи и анализ на напредъка по отношение на поставените цели

В резултат от реализираните интервенции по ОПИК за периода до 31 декември 2020 г. се отчитат първите краткосрочни ефекти по някои от основните макроикономически показатели, като най-значително е отражението върху частните инвестиции (3.0%), последвано от ефектите върху частното потребление (0.6%), вноса (1.2%), износа (0.3%) и бюджетния баланс (0.08 п.п.).

В резултат от спецификата на инвестициите по линия на оперативната програма към 31.12.2020 г. е налице и леко влияние върху увеличението на износа (0.3%) дори в краткосрочен план, по линия на разширяване на производството. По програмата се наблюдава и ръст в износа, който от своя страна, е свързан в определена степен и с нарастване на вноса на стоки за междинно потребление (1.2%), които не са налични на местния пазар. Наблюдаваният положителен (макар и скромнен) принос към държавния бюджет като ефект от изпълнението на програмата е в резултат на нарасналото производство.

Общо по програмата към 31.12.2020 г. са договорени средства в размер на 2.429 млн. лв. безвъзмездна финансова помощ по 25 407 сключени договора (от тях 22 923 бр. са сключени в рамките на 2020 г.) и 459 620 050 лв. по финансово споразумение с „Фонд мениджър на финансовите инструменти в България“ ЕАД. Това представлява 85.3% от средствата по програмата.

Изплатените средства към 31.12.2020 г. възлизат на 1 602.28 млн. лв. или 56.25 % от бюджета на ОПИК, докато сертифицираните средства са на стойност 1 305.24 млн. лв. БФП или 45.82 % от бюджета на програмата.

С оглед ефективното облекчаване на последиците от кризата, възникнала в резултат от разпространението на COVID-19, и осигуряване на ликвидност и оборотни средства за засегнатите компании и последващото им излизане от настоящата криза, през 2020 г. Управляващият орган на ОПИК пренасочи всички спестявания по програмата, както и други свободни средства към мерки за справяне с кризата. В допълнение, правителството предприе действия за прехвърляне на свободни средства от програмите съ-финансирани от ЕФРР и КФ към ОПИК, с което бюджетът на програмата е 2 848.7 млн. лева. Общият размер на средствата по ОПИК, насочени към мерки за справяне с кризата, е над 912 млн. лв.

В изпълнение на ИГРП 2020 г. и в отговор на възникналата криза, са обявени следните процедури:

- BG16RFOP002-1.027 „Създаване и развитие на Регионални иновационни центрове (РИЦ)“ – 28.02.2020 г.(повторно обявена).

- BG16RFOP002-1.022 „Стимулиране внедряването на иновации от съществуващи предприятия“ – 13.02.2020 г.
- BG16RFOP002-2.073 "Подкрепа на микро- и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19" – 12.05.2020 г.
- BG16RFOP002-2.077 "Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19" – 10.07.2020 г.
- BG16RFOP002-2.079 Подкрепа за МСП, извършващи автобусни превози, за преодоляване на икономическите последици от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС)“ – 14.09.2020 г.
- BG16RFOP002-2.080 „Подкрепа за МСП от туристическия сектор за преодоляване на икономическите последици от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на туризма (МТ)“ – 15.09.2020 г.
- BG16RFOP002-2.094 „Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки, чрез прилагане на схема за подпомагане от Национална агенция за приходите (НАП)“ – 04.01.2021 г.
- BG16RFOP002-4.0003 „Техническа помощ за завършване на подготвителните дейности, необходими за старта на строителството на междусистемна газова връзка България – Сърбия“ – 29.05.2020 г.

В изпълнение на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) до 31.12.2020 г., с натрупване, са обявени общо 74 процедури за подбор на проекти на обща стойност 54 397 132.40 лева, което представлява 95% от общия финансов ресурс по сключените споразумения по ВОМР. По ПРИОРИТЕТНА ОС 1 „Технологично развитие и иновации“ са обявени 16 процедури за подбор на проекти с общ бюджет 6 244 465.40 лева и по ПРИОРИТЕТНА ОС 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП“ са обявени 58 процедури за подбор на проекти с общ бюджет 48 152 661.00 лева. Сключени са 142 Административни договора с обща стойност на БФП в размер на 36 642 683.26 лева. Изпълнени са 74 проекта със стойност на изплатената БФП в размер на 18 437 420.19 лева което е над 32% от общия бюджет по сключените споразумения.

През отчетния период е в изпълнение Финансово споразумение с "Фонд мениджър на финансови инструменти в България" ЕАД (ФМФИБ), с което на ФМФИБ се възлага управлението и изпълнението на финансовите инструменти на обща стойност от 459 млн. лева, разпределени в 7 финансови инструмента в приоритетни оси 1, 2 и 3. Поради силно променената икономическа обстановка вследствие от настъпилата криза, през 2020 г. са извършени промени в параметрите на финансовите инструменти. На 02.07.2020 г. е подписано Допълнително споразумение № 1 към Финансовото споразумение от 01.08.2016 г., с което са изменени Инвестиционната стратегия и Бизнес плана за предоставяне на подкрепа чрез ФИ. Измененията засягат всички инструменти в рамките на програмата (с изключение на Фонд Мечанин/Растеж), като 100% от ресурса се концентрира в Приоритетна ос 2.

За дяловите инструменти, първоначално предназначеният за Фонд за технологичен трансфер публичен ресурс в размер на 28,8 млн. евро е пропорционално разделен между трите под-фонда, формиращи Фонд за ускоряване и за начално финансиране и Фонда за рисков капитал. Допълнителният публичен ресурс ще бъде инвестиран по реда на Временната рамка, което ще предостави възможност на действащите фондове да продължат дейността си при временно облекчени условия, без забавяне в

инвестициите си, поради затруднения при набиране на частен ресурс. Към края на 2020 г. всички дялови инструменти са преминали в етап на изпълнение, с изключение на Фонд Мецанин/Растеж, за който през януари 2021 г. беше сключено оперативно споразумение с „Българскиан Мецанин Партнърс“ ДЗД.

През 2020 г. са сключени договори с общо 30 крайни получатели, като са осъществени 24 инвестиции на стойност 14,2 млн. евро, от които 9,4 млн. евро са средства от програмата.

След промяната на програмата, средствата за дългови инструменти са пренасочени към нов финансов инструмент: „Портьфейлна гаранция с таван на загубите за преодоляване на последствията от пандемията COVID-19“ с общ бюджет от 85 млн. евро. Инструментът е комбиниран с БФП под формата на лихвена субсидия. Към 31.12.2020 г. по инструмента са сключени 11 договора за кредит с 10 предприятия, като общият размер на гарантираните кредити е 6,3 млн. евро, от които 1,3 млн. евро са средства от ОПИК.

През 2020 г. Комитетът за наблюдение на ОПИК (КН на ОПИК) е провел 1 редовно заседание (на 17.09.2020 г.) и 9 писмени процедури за неприсъствено вземане на решения. По-важните решения на Комитета за наблюдение през този период са свързани с одобряване на ГД за изпълнението на ОПИК и ОПИМСП за 2019 г., одобряване на Методология и критерии за подбор на операции по 2 финансови инструмента, както и по процедурите, свързани с осигуряване на подкрепа на българските МСП за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19, вкл. решения за одобряване увеличаването на бюджета по процедури, в случаите, когато е налице недостатъчен финансов ресурс; одобрение за изменението на ОПИК 2014-2020, както и изменение на Методология и критерии за подбор на операции по текущи процедури, вкл. по Финансовите инструменти.

През 2020 г. са излъчени 5660 бр. рекламни материали за ОПИК, изработени и разпространени са повече от 6000 бр. печатни информационни и рекламни материали.

През 2020 г. експерти на УО на ОПИК са предоставили отговори и разяснения на повече от **8000** кандидати, бенефициенти и граждани, включително персонално изпратени 2 881 отговора на поставени въпроси от електронната поща на „Приемна за граждани“ във връзка с изпълнението на мерките за преодоляване на негативните последици от настъпилата икономическа криза.